

Risikostyring

Pr. 30. september 2013

Baggrund

Den følgende beskrivelse af risikostyring er udarbejdet i overensstemmelse med bilag 20 i bekendtgørelse om kapitaldækning nr. 1399 af den 16. december 2011.

Indhold

1. Målsætninger og risikopolitikker
2. Anvendelsesområde
3. Basiskapital
4. Solvenskrav og den tilstrækkelige basiskapital
5. Beskrivelse af solvensbehovsmodel mm.
6. Opdeling af solvensbehovet på risikokategorier
7. Modpartsrisiko
8. Kreditrisiko
9. Markedsrisikoområdet
10. Eksponeringer i aktier mv. uden for handelsbeholdningen
11. Eksponeringer for renterisiko uden for handelsbeholdningen
12. Oplysninger vedrørende securitiseringer
13. Oplysninger vedrørende kreditrisikoreducerende metoder
14. Likviditetsrisiko
15. Operationel risiko
16. Interne kontrol- og risikosystemer
17. Risikovægtede eksponeringer

1. Målsætninger og risikopolitikker

Bankens og koncernens målsætninger og risikopolitikker fastlægges i koncernens forretningsmodel og gennem en række politikker, der omfatter

- a. Kreditpolitik
- b. Markedsrisikopolitik
- c. Politik for håndtering af operationelle risici
- d. Politik for forsikringsmæssig afdækning af risici
- e. Likviditetspolitik, herunder beredskabsplan i tilfælde af utilstrækkelig eller manglende likviditet
- f. It-sikkerhedspolitik, herunder it-beredskabsplan.
- g. Beredskabsplaner for øvrige alvorlige driftsforstyrrelser.
- h. Kommunikationspolitik
- i. Politik for interessekonflikter på værdipapiriområdet
- j. Lønpolitik
- k. Politik for nøglemedarbejdere
- l. Beredskabsplaner for fremskaffelse af kapital og nødplaner

Forretningsmodel, politikker og beredskabsplaner revurderes årligt og er senest revurderede på bestyrelsesmøder i 4. kvartal 2012.

Det er koncernens politik, at den interne styring af de finansielle risici, koncernen er eksponeret over for, tilrettelægges, varetages og overvåges systematisk og professionelt, i overensstemmelse med lovgivningen og branchekutyme.

Banken benytter IT-systemer fra Bankernes EDB Central (BEC), der er underlagt Finanstilsynets tilsyn, jf. bekendtgørelsen om systemrevision.

Som pengeinstitut er Bankens eksponeret i følgende risikokategorier:

1. Indtjening og vækst
Risiko for fald i basisindtjeningen samt risici forbundet med vækst i udlån og garantier samt andre risikovægtede aktiver.

2. Kreditrisiko
Risiko for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser.
3. Markedsrisiko
Risiko for tab som følge af ændringer i dagsværdien af aktiver og/eller forpligtelser, foranlediget af ændringer i markedsforholdene, herunder:
  - a. Renterisiko, der er risikoen for tab afledt af ændringer i renteniveau.
  - b. Aktierisiko, der er risikoen for kursfald på aktiebeholdningen.
  - c. Valutarisiko, der er risikoen for tab på positioner i fremmed mønt ved af ændringer i valutakurser. Risikoen beregnes ved valutaindikator 1 som den største værdi af summen af positioner i valutaer, hvori eksponeringen udgør et nettotilgodehavende, henholdsvis summen af positioner i valutaer, hvori eksponeringen udgør en nettoforpligtelse.
  - d. Modpartsrisiko, der er risikoen for tab som følge af, at handelsmodparter i afledte finansielle instrumenter /derivater misligholder deres betalingsforpligtelser.
  - e. Ejendomsrisiko, der er risikoen for fald i værdien af koncernens ejendomsportefølje.
4. Likviditetsrisiko
Risiko for tab som følge af, at Bankens betalingsforpligtelser ikke kan opfyldes med koncernens sædvanlige likviditetsberedskab, forårsaget af tidsmæssige forskelle mellem indgående og udgående pengestrømme. Indbefatter risiko for tab som følge af, at finansieringsomkostningerne stiger uforholdsmæssigt eller at finansierings-/fundingmuligheder bortfalder. Hertil kan føjes risikoen for indskrænkninger i forretningsomfanget, som følge af likviditetsmangel.
5. Operationel risiko
Risiko for tab som følge af utilstrækkelige eller fejlbehæftede interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl samt eksterne begivenheders påvirkning.
6. Øvrige risici
Omfatter øvrige risici som strategisk risiko, omdømmerisiko, risici i relation til koncernens størrelse samt kapitalrisici.

Herudover indebærer aktiviteterne i Dansk Erhvervsfinansiering A/S risiko for tab som følge af leasingtageres misligholdelse af kontraktlige betalingsforpligtelser. Hertil kommer risiko for uforudsete værditab på leasingaktiver ved salg heraf efter kontrakternes ophørstidspunkt.

Bankens bestyrelse har for en række risikokategorier fastsat størrelsesmæssige rammer for de respektive eksponeringers andel af koncernens kerne- eller basiskapital.

I Bankens løbende ledelsesrapportering opgøres koncernens aktuelle positioner og disses andel af koncernens kerne- eller basiskapital, til overvågning af de fastsatte rammers overholdelse. De forskellige risikoklassers rammer revurderes og tilpasses minimum en gang årligt.

2. Anvendelsesområde

Banken indgår i en koncern, bestående af moderselskabet Totalbanken A/S, CVR-nr. 10349818 og det helejede fuldt konsoliderede leasingselskab Dansk Erhvervsfinansiering A/S, CVR.-nr 29638411.

Der er ingen forskelle i konsolideringsgrundlaget mellem regnskabsmæssige formål og konsolidering i henhold til kapitel 12 i Lov om Finansiell Virksomhed.

3. Basiskapital

Basiskapitalen omfatter egenkapital og supplerende kapital, reduceret med visse fradrag.

Kernekapitalen omfatter den udstedte aktiekapital, en andel af hybrid kernekapital samt overført overskud fratrukket immaterielle aktiver og aktiverede udskudte skatteaktiver.

Supplerende kapital omfatter indbetalt ansvarlig fremmedkapital, som i en konkurssituation dækkes efter øvrige kreditorkrav. Fradrag i supplerende kapital omfatter egenbeholdning af udstedt ansvarlig lånekapital.

Kapitalandele i andre kredit- og finansieringsinstitutter, der overstiger 10 % af summen af koncernens kernekapital efter primære fradrag samt supplerende kapital, fradrages med 50 % i henholdsvis kernekapital og basiskapital.

Kapitalandele i andre kredit- og finansieringsinstitutter, der overstiger 10 % af summen af koncernens kernekapital efter primære fradrag samt supplerende kapital består af en række mindre ejerandele i kredit- og finansieringsinstitutter, herunder sektorejede selskaber.

Koncernens basiskapital 30.09.2013 kan specificeres således:

	t.kr.
Aktiekapital	56.000
Overført overskud	128.203
Hybrid kernekapital medregnet i kernekapital	61.832
<i>Kernekapital før primære fradrag</i>	<i>246.035</i>
Lånefinansierede egne aktier & kapitalbeviser	-3.903
<i>Kernekapital efter primære fradrag</i>	<i>242.132</i>
50 % af kapitalandele i andre kredit- og finansieringsinstitutter, der overstiger 10 % af koncernens basiskapital før fradrag	-3.635
<i>Kernekapital efter sekundære fradrag</i>	<i>238.497</i>
Medregnet supplerende kapital	37.776
Opskrivningsshenlæggelser	1.186
Hybrid kernekapital medregnet i basiskapital	78.670
<i>Basiskapital før fradrag</i>	<i>356.129</i>
50 % af kapitalandele i andre kredit- og finansieringsinstitutter, der overstiger 10 % af koncernens basiskapital før fradrag	-3.635
<i>Basiskapital efter fradrag</i>	<i>352.494</i>

Hybrid kernekapital samt supplerende kapital i form af ansvarlig lånekapital, der indgår i basiskapitalen er beskrevet i det følgende.

Oversigt Supplerende kapital:

	Valuta	Hovedstol	30.09.2013
Hybrid kernekapital	TDKK	92.500	97.125
Forfald			Uden forfald
Fast / variabel rente			Fast
Rentesats			11,149
Næste rentefastsættelse			Ingen
Mulighed for førtidsindfrielse			Ja
Tillæg efter tidspunkt for mulig førtidsindfrielse			Tillæg 5 % i perioden 1.7.2014 til 30.6.2015 og 10 % efter 1.7.2015
			30.09.2013
Hybrid kernekapital	TDKK	30.000	30.000
Forfald			Uden forfald
Fast / variabel rente			Fast
Rentesats			9,25
Næste rentefastsættelse			Ingen
Mulighed for førtidsindfrielse			Efter 19. december 2017 årligt
Tillæg efter tidspunkt for mulig førtidsindfrielse			Nej
			<i>Fortsættes næste side</i>

	<i>Valuta</i>	<i>Hovedstol</i>	
Hybrid kernekapital	TDKK	15.000	15.000
Forfald			Uden forfald
Fast / variabel rente			Fast
Rentesats			10,955
Næste rentefastsættelse			19.12.2017
Mulighed for førtidsindfrielse			Efter 19. december 2017 årligt
Rentebasis efter tidspunkt for mulig førtidsindfrielse			Cibor 3 + 10%-point
Ansvarlig lånekapital	TEUR	3.500	26.106
Forfald			31.10.2015
Fast / variabel rente			Variabel
Rentesats			3,268
Næste rentefastsættelse			31.10.2013
Mulighed for førtidsindfrielse			31.10.2010
Rentetillæg efter tidspunkt for mulig førtidsindfrielse			1,50 % fra 31.10.2010 1,75 % fra 31.10.2013
Ansvarlig lånekapital	TDKK	25.000	25.000
Forfald			16.11.2014
Fast / variabel rente			Variabel
Rentesats			3,1975
Næste rentefastsættelse			16.11.2013
Mulighed for førtidsindfrielse			16.11.2011
Rentetillæg efter tidspunkt for mulig førtidsindfrielse			1,50 %
Ansvarlig lånekapital	TDKK	25.000	25.000
Forfald			3.12.2015
Fast / variabel rente			Variabel
Rentesats			3,0475
Næste rentefastsættelse			3.12.2013
Mulighed for førtidsindfrielse			3.12.2012
Rentetillæg efter tidspunkt for mulig førtidsindfrielse			1,50 %

Det følger af § 29 i bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital nr. 915 af 12. september 2012, at såfremt der på ansvarlig lånekapital er aftalt en eller flere rentestigninger, anses den ansvarlige lånekapital for at forfalde på tidspunktet for rentestigningen, hvis summen af rentestigninger overstiger 150 basispunkter.

Det følger af § 28 i bekendtgørelsen, at den ansvarlige lånekapital, der medregnes ved opgørelsen af den supplerende kapital, reduceres med 1) 25 pct. af den udstedte kapital, når der er mindre end tre år og mere end eller to år til forfald, 2) 50 pct. af den udstedte kapital, når der er mindre end to år og mere end eller et år til forfald, 3) 75 pct. af den udstedte kapital, når der er mindre end et år til forfald, og 4) beholdningen af egen ansvarlig lånekapital samt egen ansvarlig lånekapital, der er stillet som sikkerhed for lån eller garantier, reduceres efter nr. 1-4.

I 2010 havde Banken mulighed for at førtidsindfri ansvarlig lånekapital for 3,5 mio.euro. Bestyrelsen benyttede ikke denne mulighed, da strukturen af den ansvarlige lånekapital betyder, at kapitalen indtil oktober 2013 delvis medregnes med ovenstående reduktionsfaktorer ved opgørelsen af koncernens solvens, og i perioden forrentes med en variabel rente på pt. 4,738 %. Ved opgørelsen af basiskapitalen 30. september 2013 er lånet reduceret med 75 %.

I 2011 havde Banken mulighed for at førtidsindfri ansvarlig lånekapital for 25 mio.kr. Med baggrund i Bankens begrænsede solvensoverdækning, set i sammenhæng med muligheden og prisen for at udstede ansvarlig lånekapital,

benyttede bestyrelsen ikke denne mulighed. Ved opgørelsen af basiskapitalen 30. september 2013 er lånet reduceret med 50 %.

I 4. kvartal 2012 havde Banken mulighed for yderligere at førtidsindfri ansvarlig lånekapital for 25 mio.kr. Med baggrund i Bankens begrænsede solvensoverdækning, set i sammenhæng med muligheden og prisen for at udstede ansvarlig lånekapital, benyttede bestyrelsen ikke denne mulighed. Ved opgørelsen af basiskapitalen 30. september 2013 er lånet reduceret med 25 %.

Reduktioner i den ansvarlige lånekapital påvirker koncernens basiskapital og dermed solvensprocent frem til og med ultimo 2015. Påvirkningen afhænger tillige af udviklingen i koncernens indtjening og i de vægtede aktiver. Kernekapitalprocenten påvirkes ikke af reduktionen i ansvarlig lånekapital.

Isoleret set vil den regnskabsmæssige reduktion af den ansvarlige lånekapital på i alt 38 mio.kr. frem til og med udgangen af 2015 reducere koncernens solvensprocent med 2,1 procentpoint. Udviklingen i solvensprocenten afhænger tillige af udviklingen i koncernens indtjening og i de vægtede aktiver.

4. Solvenskrav og den tilstrækkelige basiskapital

Ved vurdering af hvorvidt koncernens basiskapital er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter, har koncernens bestyrelse godkendt de metoder, som anvendes til fastsættelse af solvensbehovet.

Sigtet med kapitalplanlægningen er, at koncernen til enhver tid har tilstrækkelig kapital til at dække Bankens og koncernens organiske vækst samt de risici, der allerede er på bøgerne. Lovmæssige restriktioner, herunder begrænsningen for medregning af supplerende kapital i basiskapitalen til 100 % af kernekapitalen efter fradrag, holdes for øje.

På direktionens foranledning udarbejdes kvartalsvis et oplæg, der danner grundlag for bestyrelsens og direktionens fastsættelse af solvensbehov samt tilstrækkelig basiskapital. Oplægget rummer en oversigt over komponenterne i opgørelsen af solvensbehov og tilstrækkelig basiskapital.

Oplægget baseres på regnskabsmæssige data og nøgletal, herunder resultatopgørelsens komponenter, risikovægtede aktiver, basiskapital efter fradrag, rente-, aktie-, valuta-, modparts- og kreditrisiko. Endvidere indgår data om balanceforhold for udlån og garantier, latent træk på uudnyttede kreditfaciliteter, erhvervmæssig (branche)koncentration, summen af store engagementer, koncernens største engagement isoleret, kunder med finansielle problemer, koncentration af sikkerheder, ejendomme, beholdning af fonds samt valuta og afledte finansielle instrumenter.

Koncernen anvender standardmetoden for kreditrisiko uden for handelsbeholdningen, som anført i bekendtgørelse om kapitaldækning.

5. Beskrivelse af solvensbehovsmodel mm.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Bankens opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at Bankens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici, som ledelsen finder, at koncernen har påtaget sig.

Derudover vurderer bestyrelse og direktion, hvorvidt basiskapitalen er tilstrækkelig til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Banken en del af den generelle fastlæggelse af solvensbehovet. Ledelsen vurderer derfor hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet.

6. Opdeling af solvensbehovet på risikokategorier

Med udgangspunkt i lov om finansiel virksomhed anvendes fra første kvartal 2013 en såkaldt 8+ model, hvor solvensbehovet beregnes som 8 pct. af de risikovægtede poster med tillæg på de områder, hvor koncernen har særlige risici herudover.

De risikofaktorer, der medtages i modellen, er efter ledelsens opfattelse dækkende for alle risikoområder, lovgivningen kræver, at Bankens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici som ledelsen finder, at koncernen har påtaget sig.

Nedenfor er angivet de risikoområder der vurderes med henblik på vurdering af solvensbehovet.

Solvensbehov jf. 8+ model:

	1.000 kr.	%
1) Søjle I-kravet (8 pct. af de risikovægtede poster)	159.967	8,0
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)	0	0,0
+ 3) Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)	0	0,0
+ 4) Kreditrisici, heraf		
4a) Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer	76.982	3,8
4b) Øvrig kreditrisici	7.260	0,4
4c) Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer	1.811	0,1
4d) Koncentrationsrisiko på brancher	2.626	0,1
	88.679	4,4
+ 5) Markedsrisici, heraf		
5a) Renterisici	0	0,0
5b) Aktierisici	0	0,0
5c) Valutarisici	0	0,0
+ 6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)	0	0,0
+ 7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)	0	0,0
+ 8) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav	0	0,0
9) Total = kapitalbehov/solvensbehov	248.647	12,4

Nedenfor er angivet betragtninger og modelforudsætninger for de enkelte punkter.

1) Søjle I-kravet

Solvensbehovsvejledningen bygger på en 8+ model, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 pct. af de risikovægtede poster (søjle I-kravet). De normale risici antages at være dækket af søjle I-kravet.

2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)

Koncernens basisindtjening er første buffer til at dække tab på udlån og garantier. Hvis basisindtjening er beskeden i forhold til udlån og garantier, kan det ikke i samme omfang forventes at være tabsabsorberende, hvorfor der i givet fald tages et tillæg.

Budgettet for basisindtjening er korrigeret for ekstraordinære forhold.

Der tages et tillæg, hvis basisindtjeningen før skat, nedskrivninger, kursreguleringer og kapitalinteresser er mindre end 1 % af de samlede udlån og garantier.

Koncernens basisindtjening er højere end dette, hvorfor der ikke tages et tillæg.

3) Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)

En høj udlånsvækst er forbundet med en særlig høj risiko. Finanstilsynet vurderer som udgangspunkt en samlet år-til-år udlånsvækst på 10 pct. og derover, kan påføre et institut en over-normal kreditrisiko. Denne over-normale kreditrisiko er ikke indeholdt i søjle I-kravet, hvorfor der skal afsættes særskilt kapital til at dække den. I opgørelsen ses der bort fra repoforretninger.

Da der ikke budgetteres med en udlånsvækst over 10 % tages ikke et tillæg.

4) Kreditrisici

For kreditinstitutter vil det væsentligste element i solvensbehovet naturligvis være kreditrisici. Modellen tager i sine vurderinger højde for forskellige former for kreditrisici. Det drejer sig først og fremmest om svagheder i udlånsbogen i form af kunder med finansielle problemer - men også om koncentrationer i udlånsbogen på bl.a. brancher og store engagementer.

4a) Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer

På store kunder (engagement over 2 % af basiskapitalen) med finansielle problemer tages et tillæg på den udækkede del af engagementet, fratrukket 8 % af den risikovægtede andel, idet dette allerede indgår i søjle I-kravet.

4b) Øvrige kreditrisici

Banken har vurderet, hvorvidt der er særlige kreditrisici i den øvrige kreditportefølje, som ikke er tilstrækkelig dækket af søjle I kravet. Dette kan f.eks. være, hvis koncernen er koncentreret i særligt risikofyldte brancher, lande eller områder, hvor der kan forventes, at flere kunder får finansielle problemer fremadrettet.

Det vurderes at Banken qua sin eksponering i branchen Fast Ejendom og de dermed modtagne sikkerheder har en risiko på dette område.

Tillægget er beregnet med udgangspunkt i sikkerhederne på de kunder med finansielle problemer, der har stillet sikkerhed i udlejningsejendomme. Tillægget svarer til et yderligere haircut på sikkerheden ud over det jf. vejledningerne tagne haircut til realisering.

4c) Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer

I vurderingen af koncentrationsrisiko på individuelle engagementer skal ledelsen forholde sig til, hvor ujævn fordelingen af engagementsstørrelser er i udlånsporteføljen.

Beregning og tillæg svarer til den eksisterende, som anvendes til Kreditrisiko på store engagementer. Til beregningen anvendes den af Finanstilsynets anviste formel.

4d) Koncentrationsrisiko på brancher

Banken har forholdt sig til, hvor ujævnt fordelt udlånsporteføljen er på brancher. Dette uagtet, at engagementerne kan have en god bonitet, idet engagementer fordelt på et relativt lille antal brancher, vil gøre, at effekten af en lavkonjunktur i en eller flere af disse brancher vil have stor betydning for solvensbehovet.

Til at måle graden af koncentration på brancher anvender koncernen, efter Finanstilsynets vejledning, Herfindahl Hirschman indekset (HHI). Metoden kan ikke give fradrag, men kan i nogle tilfælde give et tillæg, hvis andelen af engagementer i en branche overstiger 20 % af den samlede engagementsmasse. Herfindahl Hirschman indekset (HHI) er en anerkendt metode til måling af koncentration, som bl.a. anvendes af konkurrencemyndigheder.

5) Markedsrisici

8+ modellen tager udgangspunkt i, at et institut påtager sig de maksimale risici inden for de grænser, som bestyrelsen har sat for direktionens beføjelser til at tage markedsrisici, jf. FIL §70.

Ledelsen vurderer ikke, at der tages risici i nedenstående områder, der gør at der skal tages tillæg. Risiciene og grænserne er som følger:

5a) Renterisici

Den generelle renterisiko er et udtryk for, hvor meget af kernekapitalen inkl. hybrid kernekapital efter fradrag, der tabes ved en generel rentestigning på 1 procentpoint på gældsinstrumenter såvel indenfor som udenfor handelsbeholdningen. En negativ renterisiko er dermed en gevinst ved en rentestigning.

Generel renterisiko overstiger ikke 5 %, hvorfor der ikke tages et tillæg.

5b) Aktierisici

Aktierisiko udtrykkes ved aktiebeholdningsprocenten, der er et udtryk for, hvor meget summen af aktier i handelsbeholdningen (ekskl. aktier i puljeordninger) og kapitalandele i associerede virksomheder udgør af kernekapitalen inkl. hybrid kernekapital efter fradrag.

Såfremt aktiebeholdningsprocenten er under 50 % tages ikke et tillæg.

5c) Valutarisici

Pengeinstitutterne indberetter op til to nøgletal vedrørende valutarisici:

Valutakursindikator 1 i forhold til kernekapital efter fradrag. Valutakursindikator 1 beregnes som den største af summen af alle de korte valutapositioner og summen af alle de lange valutapositioner. Valutakursindikator 1 udtrykker et forenklet mål for omfanget af instituttets positioner i fremmed valuta

Valutakursindikator 2 i forhold til kernekapital efter fradrag. Valutakursindikator 2 beregnes som et samlet tal, hvor der tages højde for, hvor meget de enkelte valutaer, der indgår i målet, har svinget i forhold til hinanden og i forhold til danske kroner. Valutakursindikator 2 udtrykker, at såfremt instituttet ikke ændrer valutapositionerne i de følgende 10 døgn, så er der 1 procents sandsynlighed for, at instituttet får et tab større end indikatorens værdi.

Valutakursindikator 2 skal opgøres og indberettes, hvis valutakursindikator 1 udgør mere end 25 % af instituttets kernekapital efter fradrag, eller instituttet tilhører gruppe 1 eller gruppe 2.

Koncernens valutaindikator 1 er under 10 %, hvorfor der ikke tages et tillæg.

6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)

I princippet har koncernens likviditetsrisiko ikke meget at gøre med koncernens nødvendige basiskapital. En forøgelse af solvensbehovet vil derfor ikke sikre koncernen mod likviditetsrisici. I relation til solvensbehovet er det således kun de meromkostninger, koncernen kan forvente at få, såfremt der opstår situationer, hvor likviditeten bliver vanskeligere at fremskaffe.

Idet koncernen ikke har - og ikke har behov for - likviditet fra professionelle aktører, eller koncernen kan benytte andre og billigere fundingmuligheder, er der ikke taget et tillæg.

7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)

Ved operationel risiko forstås risikoen for økonomiske tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retlige risici.

Ledelsen har foretaget en kvalitativ vurdering af Bankens kontrolmiljø og vurderet, at der ikke er markante operationelle risici, som ikke er dækket af søjle I-kravet.

8) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav

Der er et antal lovmæssige krav, som påvirker et pengeinstituts solvensbehov direkte. Disse lovmæssige krav sætter i flere tilfælde i praksis en nedre grænse for pengeinstituttets solvensbehov, hvorfor disse er tages i betragtning ved solvensbehovsopgørelsen.

Der er følgende fire lovkrav, som pengeinstitutterne skal overholde:

- Solvenskravet på 8 procent af vægtede poster, jf. FiL § 124, stk. 2, nr. 1
- Et af Finanstilsynet fastsat individuelt solvenskrav, jf. FiL § 124, stk. 5
- Et solvenskrav fastsat af tilsynet som følge af påbudte foranstaltninger efter FiL § 350, stk. 1
- Minimumskapitalkravet, jf. FiL § 124, stk. 2, nr. 2, og stk. 3

Herudover skal et pengeinstitut kunne indeholde det største engagement svarende til 25 % af basiskapitalen.

Tilsynsdiamanten fastlægger en række særlige risikoområder med angivne grænseværdier, som institutterne som udgangspunkt bør ligge indenfor. Grænseværdierne er ifølge tilsynet fastsat, så de på den ene side skal modvirke overdreven risikotagning, og på den anden side skal gøre det muligt for sunde pengeinstitutter at drive profitabel bankvirksomhed og yde den nødvendige kredit til virksomheder og husholdninger.

Ingen af ovenstående områder overskrides af Banken, hvorfor der ikke er taget tillæg til disse områder.

9) Solvensbehov og solvensoverdækning

På baggrund af ovenstående risikofaktorer og –vurderinger har Banken opgjort følgende solvensbehov og solvens-

overdækning.

Koncernens opgjorte overdækning/kapitalforhold

Basiskapital efter fradrag	352.494 t.kr.
Tilstrækkelig basiskapital	248.647 t.kr.
Solvensoverdækning	103.847 t.kr.
Solvensprocent	17,6 %
Solvensbehov	12,4 %
Solvensoverdækning	5,2 %-point

Koncernens solvens og solvensoverdækning i forhold til lovens krav er opgjort som følger

Koncernens lovmæssige overdækning/kapitalforhold

Basiskapital efter fradrag	352.494 t.kr.
Lovkrævet basiskapital	159.968 t.kr.
Solvensoverdækning	192.526 t.kr.
Solvensprocent	17,6 %
Solvenskrav	8,0 %
Solvensoverdækning	9,6 %-point

Koncernen har opgjort solvensoverdækningen til 5,2 procentpoint ud fra et solvensbehov på 12,4 % og en faktisk solvensprocent på 17,6 %. I det opgjorte solvensbehov udgør kreditrisikoen på nogle få, store erhvervskunder en væsentlig andel. Kreditrisikoen søges reduceret gennem nedbringelse af specifikke, større erhvervsengagementer.

Finanstilsynet har i december 2012 gennemgået Bankens 29 største engagementer samt stikprøver af 120 øvrige engagementer. Ved gennemgangen er de enkelte engagementers bonitet og værdiansættelsen af deponerede sikkerheder vurderet. Risikoen på disse engagementer er således kritisk vurderet og indgår i det beregnede solvensbehov.

Bestyrelsen har en målsætning om, at solvensoverdækningen skal udgøre minimum 5 procentpoint, og anser den opgjorte solvensoverdækning for tilfredsstillende. På sigt tilstræbes et tilsvarende niveau for solvensoverdækningen bibeholdt.

7. Modpartsrisiko

Banken anvender markedsværdimetoden for modpartsrisiko til at opgøre eksponeringernes størrelse for afledte finansielle instrumenter, der er omfattet af definitionen i kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 17.

Banken anvender ikke kreditderivater til at afdække kreditrisiko.

Kontrakter opgøres til dagsværdi for at opnå den aktuelle genanskaffelsesomkostning for alle kontrakter med positiv værdi. Ved opgørelse af den potentielle fremtidige krediteksponering på afledte finansielle instrumenter multipliceres kontrakternes nominelle hovedstole med løbetidsafhængige procentsatser fastsat i kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 16. Summen af de aktuelle genanskaffelsesomkostninger og de potentielle fremtidige krediteksponeringer udgør eksponeringsværdien.

I forbindelse med koncernens fastsættelse af den tilstrækkelige basiskapital afsættes kapital svarende til 8 % af den positive markedsværdi af derivaterne.

I Bankens bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at der sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede ramme på modparten, svarende til den accepterede kreditrisiko på denne.

Den positive bruttodagsværdi af finansielle kontrakter efter netting, jf. kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 17, er på 63.251 t.kr. pr. 30.09.2013.

Værdien af Koncernens samlede modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden for modpartsrisiko, jf. kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 16 punkt 8-12 udgør 47.076 t.kr. pr. 30.09.2013.

Banken anvender ikke interne modeller til opgørelse af modpartsrisiko.

Banken har ved fastsættelse af tilstrækkelig basiskapital i forbindelse med modpartseksposeringer reserveret et beløb hertil. Kapitalreservationen omfatter såvel modpartsrisici som øvrige kreditrisici.

Det er koncernens politik, at der generelt ikke tages særskilt sikkerhed for modpartsrisici, men at behovet for sikkerhedsstilling vurderes på baggrund af den samlede modparts- og krediteksponering på engagementet.

8. Kreditrisiko

Marked og aktivitet

Bankens forretningsgrundlag er at tilbyde relevante og konkurrencedygtige finansielle produkter og ydelser, kombineret med kompetent rådgivning og at tiltrække og fastholde loyale helkunder fra markedsområdet. Banken har sit primære virke på Fyn og har som mål at fastholde sin høje markedsandel på Vestfyn og at udbygge sin markedsandel i bankens virkeområde.

Banken ønsker at betjene både privatkunder og erhvervs-kunder med en sund økonomi. På udlånssiden ønsker Bankens primært helkunde-forhold. Der tilstræbes en ligelig fordeling mellem privatkunder og erhvervs-kunder.

På privatkundesiden ønskes primært fokus på udlån til bonitetsmæssigt stærke privatkunder. På erhvervs-siden ønskes primært mindre og mellemstore virksomheder med en passende fordeling inden for detailhandel, bygge- og anlægsvirksomhed, landbrug, industri- og anden handels- og fremstillingsvirksomhed.

Kreditpolitik og risikovurdering

Bankens kreditpolitik revurderes minimum årligt af Bankens bestyrelse. Det følgende er et uddrag af kreditpolitikken.

Bankens risikoprofil på kreditområdet skal være passende forsigtig, hvilket indebærer, at kreditgivning i Banken skal ske med afsæt i nedenstående principper.

- Målgruppen privatkunder og erhvervs-kunder med en sund økonomi.
- Nyetablerede erhvervs-kunder: Banken stiller finansiering til rådighed for nye virksomheder, der ønsker at etablere sig i koncernens markedsområde baseret på en forudgående kvalificeret kreditvurdering.
- Projektfinansiering: Banken stiller i begrænset omfang finansiering til rådighed for projektfinansiering.
- Udenlandske aktiviteter: Banken stiller i begrænset omfang finansiering til rådighed for kunders investeringer i udenlandske aktiviteter.

I overensstemmelse med Tilsynsdiamanten er det Bankens målsætning, at summen af udlån og garantidebitorer, der vedrører brancherne "fast ejendom" samt "bygge og anlægsvirksomhed" på intet tidspunkt overstiger 25 % af koncernens samlede udlån og garantier og løbende reduceres til maksimalt at andrage 20 %.

For alle øvrige brancher tilstræber Bankens, at de samlede udlån og garantier ikke overstiger 15 % til hver enkelt branche.

Bankens ønsker, at summen af store engagementer højst udgør 100 % med baggrund i opgørelsen af Tilsynsdiamantens pejlemærke for summen af store engagementer. Der kan ikke etableres nye store engagementer. Bestående store engagementer kan forhøjes ud over 10 % af Bankens basiskapital, i det omfang forhøjelsen forventes at være midlertidig, og med respekt af Lov om finansiel virksomhed § 145.

Fordeling af koncernens eksponerings restløbetider:

t.kr.	Anfordring	0-3 mdr.	3 mdr.- 1 år	1-5 år	Over 5 år	I alt
Centralregeringer eller centralbanker	112.930	3	9	48	43	113.033
Institutter	82.811	9.470	149	13.468	10.708	116.606
Erhvervsvirksomheder mv.	373.122	24.106	28.184	207.221	99.644	732.277
Detailkunder	161.513	48.175	128.102	361.615	104.088	803.493
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	63.956	5.813	10.969	22.823	7.424	110.985
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	22	0	0	0	0	22
Dækkede obligationer	0	0	24.581	124.146	6.407	155.134
Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	78.922	63	189	650	0	79.824
I alt	873.276	87.630	192.183	729.971	228.314	2.111.374

Sikkerheder og værdiansættelse

Banken ønsker som udgangspunkt sikkerhed ved finansiering af anlægsaktiver. Banken prioriterer, at der tages sikkerhed i let omsættelige aktiver herunder obligationer, aktier, ejendomme, biler m.m. Banken udbyder ikke lånefinansierede investeringsprodukter målrettet egne aktier.

Der skal ske en løbende fyldstgørende, opdateret og forsigtig værdiansættelse af sikkerheder. Værdiansættelsen af pantsatte sikkerheder sker med baggrund i realisationsværdi. Maksimale belåningsprocenter skal tage udgangspunkt i en normal omsættelighed af de stillede sikkerheder. Procenterne skal reduceres, såfremt forhold omkring liggetid m.v. afviger fra det sædvanlige for det enkelte aktiv.

Ud over pant i fast ejendom tilstræber Banken, at undgå væsentlige risikokoncentrationer på sikkerheder.

Fordeling af værdiansatte sikkerheder i t.kr.:

Type	Ejendom	Subrogation realkredit 1)	Noterede værdi- papirer	Biler	Anden sikkerhed	I alt	Andel
Branche							
Landbrug	125.497	0	6.378	0	61.728	193.603	15 %
Fast ejendom samt bygge og anlæg	272.348	140.721	11.162	238	5.813	430.282	32 %
Andre erhverv	71.532	51.767	48.418	5.170	76.030	252.917	19 %
Private	301.309	61.558	17.611	27.765	52.242	460.485	34 %
I alt	770.686	254.046	83.569	33.173	195.813	1.337.287	100 %
Andel	58 %	19 %	6 %	2 %	15 %	100 %	

1) Subrogation realkredit omfatter værdien af koncernens indtrædelsesret i realkreditpantebreve, typisk med DLR Kredit. Indtrædelsesretten opstår, såfremt et realkreditlån bliver nødlidende og Banken inddækker den tilknyttede garanti.

Der er i Banken fastlagt faste opgørelsesmetoder til fastsættelse af værdi af sikkerhed. Bankens politik for værdiansættelse af ikke finansielle sikkerheder medfører, at værdiansættelsen vurderes som en konservativ markedsværdibetraktning.

Sikkerheder i ejendomme værdiansættes efter følgende principper:

- I landbrugsejendomme værdiansættes jorden til 140 t.kr. pr. hektar, stalde til 70 % af bogført værdi, staldinventar til 60 % af bogført værdi og stambesætning, der er omfattet af pantet, til 90 % af bogført værdi. Beboelsesdelen værdiansættes som privat beboelse. Herfra fratrækkes kontantværdien af foranstående hæftelser.
- Udlejningsejendomme værdiansættes til 90 % af handelsværdien med udgangspunkt i en rentabilitetsberegning med forsigtige realistiske afkastkrav. Herfra fratrækkes kontantværdien af foranstående hæftelser. Afkastkravet afhænger af, om ejendommen udlejes til beboelse, kontor og butik, andet erhverv eller til blandet formål.
- Andre erhvervs ejendomme værdiansættes efter samme retningslinier som udlejningsejendomme med udgangspunkt i, at en investor forventer et højere afkast af andre erhvervs ejendomme end af udlejningsejendomme.
- Privat beboelse værdiansættes til 80 % af konstateret handelsværdi eller vurdering fra kreditforening, såfremt ejendommen er handlet eller vurderet inden for det seneste år. Alternativt anvendes offentlig ejendomsvurdering. Herfra fratrækkes kontantværdien af foranstående hæftelser.

Sikkerheder i noterede værdipapirer værdiansættes til 90 % af kursværdien for obligationer og 80 % af kursværdien for aktier. Kautioner fra privatpersoner og virksomheder værdiansættes ikke, uagtet Banken tillægger disse værdi i en realisationssituation.

Ved finansiering af leasingaktiver bevarer Dansk Erhvervsfinansiering ejendomsretten til leasingaktiverne.

Ved opgørelse af Koncernens solvensprocent behandles sikkerheder som beskrevet under punkt 13. Oplysninger vedrørende de kreditrisikoreducerende metoder.

Koncernens risici styres med udgangspunkt i kreditpolitikken

Kreditpolitikken fastsætter principper for størrelsen, typen og omfanget af de kreditrisici Banken ønsker at påtage sig samt principper for håndtering og styring af kreditrisici. Ved kreditrisici forstås risikoen for tab som følge af, at debitorer eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser.

Banken opdeler, efter et princip om forsigtighed, kunderne i bonitetskategorier efter kreditrisiko, således at kunder med høj kreditrisiko kan skelnes fra kunder med mellem og lav risiko.

For private kunder sker opdelingen på baggrund af husstandens rådighedsbeløb, formueforhold, gearing og overtræksmønstre. Uagtet kundens valg af kreditforeningslån sker beregning af rådighedsbeløb på grundlag af prisen på et fastforrentet kreditforeningslån over 30 år. Ved opgørelse af formueforhold tages udgangspunkt i aktivernes aktuelle værdi. Gearing beregnes som samlede gældsforpligtelser i forhold til samlet bruttoindkomst.

For virksomheder sker opdelingen på baggrund af virksomhedens konsolidering, soliditetsgrad og overtræksmønstre. For større engagementer sker opdelingen ud fra en individuel vurdering af den enkelte virksomhed.

Kreditorganisation

Banken lægger vægt på at kreditbeslutninger træffes tæt på kunden. Bankens kundeansvarlige medarbejdere er tildelt bevillingsbeføjelser, der matcher deres ansvar og kompetencer, og langt de fleste af koncernens kreditbeslutninger træffes i dette regi.

Væsentlige private og erhvervsengagementer samt engagementer med objektiv indikation for værdiforringelse bevilges af Bankens kreditafdeling eller af Bankens direktion og bestyrelse efter forudgående kvalitetssikring i kreditafdelingen.

Derudover gennemgås Bankens større engagementer minimum årligt af bestyrelsen, sædvanligvis i forbindelse med årsafslutningen. Engagementer med større værdiforringelser gennemgås hvert kvartal med Bankens bestyrelse.

Nedskrivnings- og hensættelsespolitik

Banken gennemgår løbende, om der ud fra regnskabsbekendtgørelsen er objektive indikationer for værdiforringelse (OIV) på engagementer med Bankens kunder. Tildeling af OIV sker ud fra en individuel vurdering.

På engagementer med OIV fastlægges nedskrivningsbehovet ud fra den vurderede værdi af deponerede sikkerheder og forventede fremtidige indbetalinger. I det omfang engagementer med OIV ikke nedskrives helt eller delvist, indgår engagementet som et tillæg i Koncernens solvensbehov med den del af engagementet, som ikke er sikkerhedsmæssigt afdækket.

Herudover vurderer Banken, om der samlet set er indikation for værdiforringelse af Bankens udlånsportefølje. Det sker ud fra inddelingen af Bankens kunder i kreditrisikogrupper, hvor kriterierne er ændringer i et antal forklarende makroøkonomiske variable.

På garantier hensættes den provision, Banken modtager for at påtage sig garantien. Provisionen indtægtsføres over risikoperioden. På garantier, der er værdiforringede og vurderes at blive effektive, foretages hensættelse svarende til Koncernens forventede tab.

Aconto afskrivninger foretages, når det konstateres, at et tab er uundgåeligt. Banken foretager en løbende vurdering heraf. Ved større værdiforringelser foretages en konkret vurdering minimum fire gange årligt. Endelig afskrivning sker i forbindelse med sagens afslutning (konkurs, gældssanering mv.).

Banken foretager jævnligt opfølgning på afskrevne fordringer.

På engagementer, hvor det skønnes, at rentetilskrivning blot vil medføre et yderligere tab for Banken, standses renteberegningen. Bankens krav på renter er dog fortsat opretholdt.

Idet Banken følger bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl., henvises til §§ 51-54 i regnskabsbekendtgørelsen for de regnskabsmæssige definitioner.

Eksponeringer og nedskrivninger

Den samlede værdi af koncernens vægtede eksponeringer efter nedskrivninger og før hensyntagen til virkninger af kreditrisikoreduktion andrager 3.007.521 t.kr. pr. 30.09.2013. De samlede udlån og garantier før værdiansatte sikkerheder og nedskrivninger andrager 2.195.792 t.kr. pr. 30.09.2013.

Eksponeringer, hvorpå der er objektiv indikation for værdiforringelse og dermed nedskrevet individuelt er vist nedenfor fordelt på brancher:

t.kr.	Udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget nedskrivninger/hensættelser	Nedskrivninger/hensættelser 30.09.2013	Udgiftsførte beløb vedr. værdireguleringer og nedskrivninger i løbet af perioden *)
Offentlige myndigheder	0	0	0
Landbrug, jagt skovbrug, fiskeri	17.988	10.349	-2.994
Industri og råstofudvinding	4.519	3.577	53
Energiforsyning	95.134	52.865	536
Bygge og anlæg	6.258	5.851	75
Handel	13.243	11.482	-672
Transport, hoteller og restaurationsvirksomhed	10.265	7.585	318
Information og kommunikation	1.050	1.318	-1.014
Finansiering og forsikring	69.562	47.263	-2.270
Fast Ejendom	36.663	18.778	4.288
Øvrigt erhverv	3.137	1.671	-278
I alt erhverv	254.795	158.865	-2.285
Private	116.670	74.093	-20.917
I alt	374.489	234.832	-22.875

*) Udgiftsførte beløb beregnes som: Nedskrivninger/hensættelser ultimo perioden (indeværende år) fratrukket nedskrivninger/hensættelser ultimo året (året før) tillagt ej tidligere nedskrevet, nu tabt (afskrevet) i året

Bankens primære markeds område er Fyn. Dansk erhvervsfinansierings markedsområde var tidligere primært Sjælland. Efter Bankens erhvervelse af Dansk Erhvervsfinansiering er målsætningen, at selskabets primære markedsområde skal findes i Region Syddanmark. Dette afspejles dog endnu ikke i leasingporteføljen.

Følgende tabel viser koncernens geografiske fordeling af udlån og garantier. Opgørelsen sker på grundlag af debtors postnummer.

Geografisk fordeling

Geografisk område	Andel af udlån og garantier
Fyn	78,6 %
Øvrige Danmark	20,2 %
Udland	1,2 %
I alt	100,0 %

Den samlede værdi af Koncernens misligholdte fordringer (engagementer hvor der har været væsentligt overtræk i mere end 90 dage) andrager 33 t.kr. pr. 30.09.2013

Kunder med individuel nedskrivning/hensættelse har fordringer på samlet 363.122 t.kr. og garantier for samlet 11.367 t.kr. Der er gruppevist vurderede nedskrivninger på kunder med samlet udlån for 1.411.874 t.kr. ligesom der er gruppevist vurderet hensættelser på kunder med garantier for i alt 22.403 t.kr.

Det bemærkes, at Banken til beregning af de gruppevise nedskrivninger for udlån anvender model udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter (LOPI). Modellen nedskriver på lån hvor der har været en negativ udvikling i det pågældende låns branche. Nye lån nedskrives således ikke gruppevist, ligesom lån der er nedskrevet individuelt ikke indgår i modellen.

Såfremt der sker en negativ udvikling i alle brancher, vil en stor del af lånene blive genstand for gruppevis nedskrivning.

Nedenstående skema viser for koncernen årets bevægelser på værdiforringede fordringer som følge af værdireguleringer og nedskrivninger:

t.kr.	Individuelle nedskrivninger/-hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/-hensættelser		Nedskrivninger/hensættelser på tilgodehavende hos kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko	
	Udlån	Garanti-debitorer	Udlån	Garanti-debitorer	Udlån	Garanti-debitorer
Akkumulerede nedskrivninger / hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	278.428	0	6.890	63	0	0
Bevægelser i året						
1. Valutakursregulering	0	0	0	0	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	32.214	0	2.294	43	0	0
3. Tilbageførsel af nedskrivninger /-hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation for værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret	15.407	0	957	50	0	0
4. Andre bevægelser	0	0	0	0	0	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0	-	-	0	0
6. Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	60.403	0	-	-	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	234.832	0	8.227	56	0	0
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger / hensættelser)	363.122	11.367	1.411.874	22.403	0	0

9. Markedsrisikoområdet

Koncernens markedsrisici opgøres efter Finanstilsynets regler.

Bestyrelsen har fastlagt konkrete rammer for direktionens investeringsbeføjelser og bliver minimum hvert kvartal orienteret om de enkelte eksponeringer i forhold til de fastsatte rammer.

Koncernens renterisici er opgjort under hensyntagen til Finanstilsynets retningslinier og fradragsfaktorer, som udtrykker tabsrisikoen ved en generel ændring i renten på 1 procentpoint. Renterisikoen opgøres minimum hvert kvartal.

Koncernen besidder ikke obligationer, der regnskabsmæssigt måles til amortiseret kostpris. Ved en eventuel erhvervelse vil disse indgå i solvensbehovet i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning.

Valutarisici opgøres med baggrund i Finanstilsynets valutakursindikator 1 og opgøres minimum hvert kvartal. I solvensbehovet indgår valutarisikoen med 2,25 % af valutaindikator 1 for Euro og 12,00 % for øvrige valutaer.

Derivater og afledte finansielle instrumenter opgøres i overensstemmelse med bekendtgørelse om kapitaldækning. I solvensbehovet indgår modpartsrisikoen herpå med 8,00 %.

På markedsrisikoområdet er solvenskravene pr. 30.09.2013 opgjort som anført nedenfor:

t.kr.	Risikovægtede poster	Solvenskrav
Poster med positionsrisiko: gældsinstrumenter	57.009	4.561
Poster med positionsrisiko: aktier m.v.	7.668	613
Poster med positionsrisiko: råvarer	0	0
Samlet valutaposition:	10.164	813
Risikovægtede poster med markedsrisiko i alt	74.841	5.987
Heraf:		
Poster med modpartsrisiko:	27.567	2.205

10. Eksponeringer i aktier mv. uden for handelsbeholdningen

Koncernens beholdning af aktier uden for handelsbeholdningen består primært af unoterede sektoraktier, dvs. aktier i finansielle samarbejdspartnere. I flere selskaber omfordes aktierne, således at koncernens ejerandel hele tiden afspejler forretningsomfanget med selskabet.

Som udgangspunkt benyttes seneste handelsværdi til værdiansættelse af aktierne. Eksisterer seneste handelskurs ikke, benyttes indre værdi.

Den samlede beholdning af aktier uden for handelsbeholdningen udgør pr. 30.09.2013 i alt 84.715 t.kr. i kursværdi samt bogført værdi. I 2012 har Banken realiseret gevinster for samlet set -64 t.kr., som følge af salg eller likvidation. De ikke-realiserede gevinster udgør ved udgangen af 3. kvartal 2013 i alt 1.660 t.kr.

11. Eksponeringer for renterisiko uden for handelsbeholdningen

Arten af renterisiko

Renterisikoen på beholdninger udenfor handelsbeholdningen består af pantebreve, fastforrentet udlån, fastforrentet indlån samt fastforrentede lån til ansvarlig supplerende kapital, og kan afdækkes med et afledt finansielt instrument. Banken anvender efter konkret vurdering afledte finansielle instrumenter for at afdække dele af renteeksponeringen. Afledte finansielle instrumenter indgås som udgangspunkt kun, hvis Bankens samlede renterisiko derved nedbringes.

Begrænsede renterisici accepteres dog blandt andet i tilfælde, hvor der er tale om udlån med forholdsvis kort løbetid.

Renterisiko udtrykker den resultatmæssige effekt i tilfælde af en renteændring på 1 procent.

12. Oplysninger vedrørende securitiseringer

Banken anvender ikke traditionelle eller syntetiske securitiseringer, hvorved forstås transaktioner eller ordninger, hvorved risikoen ved en eksponering eller en pulje af eksponeringer opdeles i trancher, og hvor betalingerne i forbindelse med transaktionen eller ordningen afhænger af udviklingen i eksponeringen/puljen af eksponeringer og rangordningen af trancher afgør fordelingen af tabene i transaktionens eller ordningens levetid.

13. Oplysninger vedrørende de kreditrisikoreducerende metoder

I det følgende afsnit beskrives anvendelsen af kreditrisikoreducerende metoder ved opgørelsen af vægtede aktiver. Anvendelsen følger bekendtgørelse om kapitaldækning.

Netting

Banken anvender hverken balanceført netting eller netting under streger.

Politikker og procedurer for værdiansættelse og forvaltning af sikkerhedsstillelse

Som sikkerhedsstillelse der kan reducere et engagements kreditrisiko accepteres følgende hovedkategorier:

- Indlån
- Obligationer og aktier noteret på officiel børs
- Garantier stillet af visse offentlige institutioner samt pengeinstitutter og forsikringselskaber

Bankens politik for værdiansættelse af finansielle sikkerheder medfører, at værdiansættelsen er en aktuell markedsværdibetragtning. Der er en fast procedure for forvaltning og værdiansættelse af de finansielle sikkerheder, der medfører, at der er en forsvarlig kreditbeskyttelse af udlånene. De beskrevne procedurer er en integreret del af den almindelige risikoovervågning.

Hovedkategorier af sikkerhedsstillelse

Banken anvender den udbyggede metode som kreditrisikoreducerende teknik. Det medfører, at Banken kan reducere kapitalbelastningen af et engagement, når der tages pant i visse finansielle sikkerheder. I kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 7, pkt. 58-61, er det anført, hvilke finansielle sikkerheder Banken kan anvende under den udbyggede kreditrisikoreducerende metode. I den forbindelse skal det bemærkes, at der i bekendtgørelsens stilles krav om, at de finansielle sikkerheder, der anvendes, skal være udstedt af en virksomhed eller et land med en særlig god rating.

Under hensyn til kapitaldækningsbekendtgørelsens afgrænsninger i bilag 7 kan den finansielle sikkerhedsstillelse, som Banken modtager, opdeles i følgende hovedkategorier:

- Kontante indskud
- Børsnoterede obligationer
- Børsnoterede aktier
- Børsnoterede Investeringsforeningsbeviser
- Garantier fra den danske stat, regioner og kommuner
- Garantier udstedt af danske institutter

Banken anvender tillige sikkerhedsstillelse til risikoreduktion af de enkelte engagementer, typisk i form af pant i fast ejendom og løsøre. Værdien af sikkerheden vurderes med baggrund i dagsværdi eller anden aktuell værdiansættelse, fratrukket margin til dækning af omkostninger liggetidsomkostninger samt prisafslag.

Markeds- og kreditrisikokoncentration

Banken har ikke finansielle sikkerheder, der er koncentreret i specielle markeder ligesom sikkerhederne ikke er koncentreret i særlige kreditrisikogrupper. Gennem løbende opfølgning sikres det, at der ikke opstår koncentrationer i specielle aktier eller obligationer.

I overensstemmelse med reglerne i kapitaldækningsbekendtgørelsen anvendes finansielle sikkerheder til afdækning af kreditrisiko. Skemaet nedenfor viser for hver enkelt eksponeringskategori sikkerhedernes dækning.

I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsens regler for afdækning af kreditrisiko ved finansielle sikkerheder fordeler den fuldt justerede værdi af sikkerhederne sig inden for følgende eksponeringskategorier:

Fordeling af finansielle sikkerheder på eksponeringskategorier:

t.kr.	<i>Eksponering</i>
Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker	0
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder	7.498
Eksponeringer mod detailkunder	30.369
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	74
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	0

Anvendte garantier og kreditderivater til afdækning af kreditrisiko fordeler sig inden for følgende eksponeringskategorier:

Fordeling af garantier og kreditderivater på eksponeringskategorier:

t.kr.	<i>Eksponering</i>
Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker	0
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder	0
Eksponeringer mod detailkunder	0
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	0
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	0

Koncentration og værdiansættelse af sikkerheder ved opgørelse af solvensbehovet er beskrevet i afsnit Sikkerheder og værdiansættelse under punkt 8. Kreditrisiko.

14. Likviditetsrisiko

Koncernens likviditetsrisiko skal være forsvarlig og tilpas forsigtig. Koncernens umiddelbare likviditetsberedskab opgøres efter retningslinierne i lov om finansiel virksomhed § 152.

Koncernen benytter i sin interne likviditetsstyring en likviditetsmodel for de kommende 12 måneder. Modellen foretager opgørelser under 2 scenarier, dels under forudsætning af at likviditetsudvikling og forfaldsstruktur for gæld og indlån udvikler sig som forventet, og dels under en række skrappe stresstests, hvor likviditeten påvirkes markant i negativ retning ved manglende forlængelse af eksisterende aftaleindlån, manglende forlængelse af al gæld mv.

Banken har ikke likviditetsrisici, der relateres til indlån fra professionelle aktører eller udstedte obligationer med en restløbetid under 6 måneder, hvorfor der ikke indgår særskilt likviditetsrisiko ved opgørelse af solvensbehovet.

Udviklingen i udlån og indlån i 2013 har påvirket i Bankens likviditet i tilstræbt nedadgående retning. Ved indgangen til året udgjorde udlån 1.524 mio.kr. og indlån 1.776 mio.kr. Dermed havde Banken et indlånsoverskud på 252 mio.kr. Ved udgangen af 3. kvartal 2013 var indlånsoverskuddet 146 mio.kr., idet udlån udgjorde 1.533 mio.kr. og indlån 1.679 mio.kr.

I forhold til lovkrav om likviditet har Bankens ved udgangen af kvartalet en overdækning på 142,1 % mod 159,6 % ultimo 2012. Tilsynsdiamanten fastlægger en grænseværdi for likviditetsoverdækning, der skal være større end 50 %. Overdækningen svarer til en likviditetsreserve på 338 mio.kr. og anses for tilfredsstillende.

Banken har trukket 100 mio.kr. på Nationalbankens treårige lånefacilitet, der udløber 30. september 2015. Til sikkerhed for lånet og anden trækingsret i Nationalbanken har Bankens deponeret 184 mio.kr. obligationer, 13 mio.kr. sektoraktier og 164 mio.kr. utvivlsomt gode udlån. Den treårige lånefacilitet og anden trækingsret i Nationalbanken er prismæssigt attraktiv, set i sammenhæng med prisen på anden likviditet.

15. Operationel risiko

Koncernens operationelle risiko udgør 250.089 t.kr. pr. 30.09.2013 og er beregnet i overensstemmelse med basisindikatormetoden, jf. bekendtgørelse om kapitaldækning. 8 % af de risikovægtede poster med operationel risiko udgjorde 20.007 t.kr. pr. 30.09.2013.

16. Interne kontrol- og risikostyringssystemer

Bestyrelsen har stedse fuld opmærksomhed på koncernens risici og følger regelmæssigt op herpå. Bestyrelsen udøver tilsyn og kontrol med direktionens daglige ledelse af Bankens og datterselskabet. Bestyrelsen i datterselskabet udgøres af tre medlemmer, hvoraf to er medlemmer af Bankens bestyrelse og en er Bankens administrerende direktør.

Direktionen rapporterer løbende til bestyrelsen på bestyrelsesmøder, herunder om overholdelse af de grænser, der er anført i "Bestyrelsens § 70 instruks til direktionen." Instruksen revideres af den samlede bestyrelse hvert år.

Revisionsudvalget overvåger for koncernen bl.a. regnskabsaflæggelsesprocessen, den lovpligtige revision af årsregnskabet samt effektiviteten i koncernens interne kontrolsystemer og risikostyringssystemer. Koncernen har forretningsgange og arbejdsprocesser, der skal sikre, at relevante afstemninger foretages, og at regnskaber aflægges på et korrekt grundlag.

Henset til Koncernens størrelse er Bankens ikke omfattet af lovkrav om intern revision. Bankens har en Intern Kontrol, der med reference til direktionen, arbejder efter retningslinjer tilsvarende intern revision. Interne kontrolrapporter tilgår formanden for revisionsudvalget og direktionen. Indholdet drøftes i den samlede bestyrelse.

17. Risikovægtede eksponeringer

Skemaet nedenfor viser koncernens risikovægtede aktiver med kredit-, modparts-, udvandrings- og leveringsrisiko for hver enkelt eksponeringskategori og det tilsvarende kapitalkrav opgjort pr. 30.09.2013.

t.kr.	Risikovægtede poster	Solvenskrav
Centralregeringer eller centralbanker	0	0
Regionale eller lokale myndigheder	0	0
Offentlige enheder	0	0
Multilaterale udviklingsbanker	0	0
Internationale organisationer	0	0
Institutter	50.350	4.028
Erhvervsvirksomheder mv.	720.137	57.611
Detailkunder	652.835	52.227
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	163.482	13.078
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	41	3
Dækkede obligationer	15.513	1.241
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder mv. med en kortsigtet kreditvurdering	0	0
Kollektive investeringsordninger	0	0
Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	57.481	4.599
I alt	1.659.839	132.787

Samlede risikovægtede aktiver andrager således:

t.kr.	Risikovægtede poster	Solvenskrav
Kredit-, modparts-, udvandrings- og leveringsrisiko jf. ovenfor	1.659.839	132.787
Markedsrisiko jf. afsnit 9	74.841	5.987
Modregning af gruppevise nedskrivninger	-8.284	-662
Operationel risiko jf. afsnit 15	273.198	21.856
I alt	1.999.594	159.968